

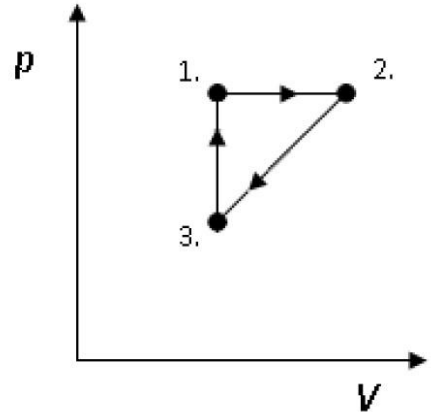
1. Egy hőszigetelő anyagból készült hengerbe zárt 12 g tömegű neongázt 744 J munkával adiabatikusan összenyomunk. (A neon fajhője állandó térfogaton $620 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot \text{K}}$.)

2005

- a) Mennyivel változott meg a neongáz belső energiája?
 b) Milyen hőmérsékletű volt a neongáz kezdetben, ha az összenyomás során 128 °C-ra melegedett fel?

2. Bizonyos mennyiségű héliummal a mellékelt ábrán látható körfolyamatot hajtjuk végre. $V_1 = V_3 = 25 \text{ dm}^3$, $p_1 = p_2 = 4 \cdot 10^5 \text{ Pa}$, $T_1 = 300 \text{ K}$, $p_3 = 2 \cdot 10^5 \text{ Pa}$, $V_2 = 50 \text{ dm}^3$.

- a) Mekkora T_2 és T_3 ?
 b) Mennyi a gázon végzett munka és a gázzal közölt hő az egyes részfolyamatokban?
 c) Mennyi a teljes körfolyamat hatásfoka?

2013 máj

3. Az USA-ban a hőmérséklet mérésére nem a Celsius-skála, hanem a Fahrenheit-skála használatos. A Fahrenheit-skála nullpontja, azaz 0 °F egy különleges sóoldat fagyáspontjának, -17,8 °C hőmérsékletnek felel meg. (Ez pedig D. G. Fahrenheit lakóhelyén, Danzigban az 1708/09-es télen mért legalacsonyabb hőmérséklet. Fahrenheit sóoldatokkal kísérletezett, és azt tapasztalta, hogy a víz sótartalmának növekedésével a víz fagyáspontja csökken.) 100 °F pedig kb. 37,8 °C hőmérsékletnek felel meg. További értékeket a mellékelt táblázatból lehet leolvasni.

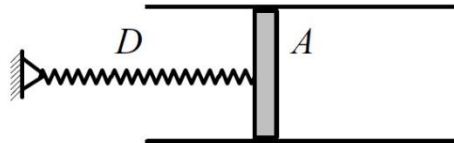
- a) Ábrázolja a 0 °C–100 °C intervallumon a °F-°C függvényt! (A táblázat minden értékpárja szerepeljen!)
 b) Mennyi a kaliforniai Furnice Creekben 1913-ban mért 134,1 °F hőmérséklet Celsius-fokban kifejezve?
 c) A tengervíz átlagos fagyáspontja -1,9 °C. Töményebb, vagy hígabb a tengervíz, mint Fahrenheit oldata, azaz több vagy kevesebb só van ugyanakkora térfogatnyi vízben? Válaszát indokolja!
 d) Milyen fizikai mennyiségek befolyásolhatják a sós víz olvadáspontját?

0 °C	32 °F
5 °C	41 °F
10 °C	50 °F
15 °C	59 °F
20 °C	68 °F
25 °C	77 °F
30 °C	86 °F
37 °C	98.6 °F
50 °C	122 °F
75 °C	167 °F
100 °C	212 °F

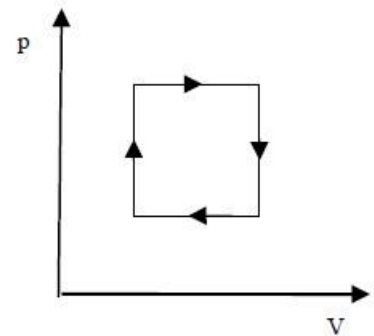
K 2019 okt #3B

4. Acélpalackba zárt gáz nyomása 40 bar, hőmérséklete 37 °C. Mekkora lesz a nyomás, ha a gáz felét kiengedjük a palackból, és a hőmérséklet 12 °C-ra csökken?

5. Ideális gáz állandó nyomáson tágulva 200J munkát végez. Mennyi hőt vesz fel eközben, ha adiabatikus kitevője $\kappa=1,4$?
6. Egy 5 l-es palackban 0,1 MPa nyomású nitrogéngáz van. Mekkora nő a nyomás, ha 1,5 kJ hőt közlünk a gázzal? A nitrogén adiabatikus kitevője 1,4.
7. Az ábrán látható hengeres edénybe 100 kPa nyomású, 300 K hőmérsékletű levegő van bezárva. A henger alapterülete 100 cm², a gáz térfogata 1 liter, a légköri nyomás is 100 kPa. A súrlódás nélkül mozgatható dugattyúhoz 5 kN / m direkciós erejű rugó kapcsolódik. Mekkora lesz az elzárt levegő nyomása, ha hőmérsékletét 600 K-re növeljük?

T1. Az ábra valamely gáz körfolyamatát mutatja nyomás–térfogat diagramon. Az alábbiak közül melyik megállapítás helytálló?

- A) A körfolyamat során a gáz hőfelvétele a hőleadásnál kisebb.
 B) A körfolyamat során a gáz hőfelvétele megegyezett a hőleadással.
 C) A körfolyamat során a gáz hőfelvétele a hőleadásnál nagyobb.
 D) A kérdés nem eldönthető az ábra alapján.

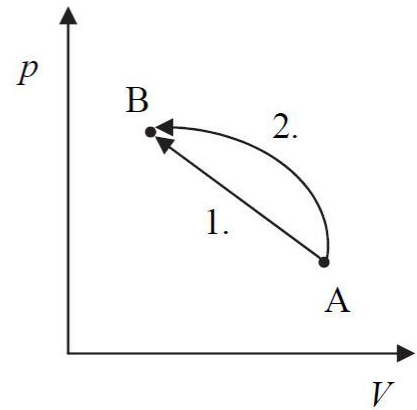
2006marc

T2. Két azonos méretű, függőleges hengerben elhanyagolható tömegű dugattyú mozoghat súrlódásmentesen. Az egyik hengerben hélium, a másikban hidrogén van. Kezdetben ugyanolyan magasan állnak a dugattyúk a hengerekben. Melyik dugattyú fog magasabbra emelkedni, ha mindkét gázt ugyanolyan teljesítményű fűtőtesttel, azonos ideig melegítjük?

- A) A héliumot lezáró dugattyú.
 B) A hidrogént lezáró dugattyú.
 C) Egyenlő magasra emelkednek.
 D) A megadott adatok alapján nem dönthető el.

2006okt

T3. Ideális gázt az „A” állapotból a „B” állapotba kétféle folyamat során juttatunk el a diagram szerint. Melyik esetben nagyobb a gáz belső energiájának teljes megváltozása?

2015 okt

- A) Az 1. folyamat során.
- B) A 2. folyamat során.
- C) Egyforma a belső energia megváltozása mindkét esetben.

T4. Egy zárt hengerben fallal elválasztva két különböző moláris tömegű gáz található. A falon nyílást nyitva, milyen folyamat játszódhat le?

- A) A nagyobb moláris tömegű gáz átmegy a kisebb moláris tömegű gáz oldalára.
  - B) A folyamat során a két gáz nyomása kiegyenlítődik, ezért csak abból a térrészből megy át gáz a másik oldalra, ahol a nyomás nagyobb volt.
  - C) Nem dönthető el, mi történik, mert minden folyamat lejátszódhat, amit az 2004 energiamegmaradás törvénye nem tilt.
  - D) Visszafordíthatatlan események játszódhatnak le úgy, hogy a folyamat végén mindkét
- T3.** térrészben lesz mindkét gázból ugyanolyan arányban.

T5. Amikor a kosárlabda a palánkra pattan, hirtelen összenyomódik. Példánkban a labda térfogatának $4/5$ részére nyomódott össze. Hogyan változik a labdában lévő levegő nyomása eközben?

- A) A nyomás $4/5$ -részére csökken.
- B) A nyomás $5/4$ -szeresére nő.
- C) A nyomás $5/4$ -nél kisebb arányban nő meg.
- D) A nyomás kicsit több mint $5/4$ -szeresére nő.

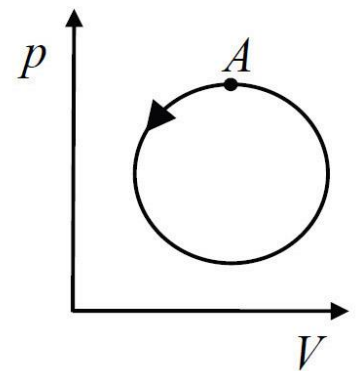
2012 okt

T6. Egy ideális gáz állapotát egy folyamat kezdetén p_1 nyomással és V_1 térfogattal jellemezhetjük. A gázt először állandó hőmérsékleten hagyjuk tágulni, majd adiabatikusan összenyomjuk az eredeti térfogatára. Nyomása ebben a végső, harmadik állapotban p_3 . Mit mondhatunk a teljes folyamat során a belső energia ΔE megváltozásáról, illetve a p_3 nyomásról?

- A) $p_3 > p_1$; $\Delta E > 0$
- B) $p_3 > p_1$; $\Delta E < 0$
- C) $p_3 < p_1$; $\Delta E > 0$
- D) $p_3 < p_1$; $\Delta E < 0$

2012 máj

T7. Az ábrán egy ideális gáz körfolyamata látható. A gáz kezdetben az A -val jelölt, legnagyobb nyomású állapotban volt. Az állapotváltozások a nyílnak megfelelő irányban zajlottak. Mit mondhatunk a gáz egy teljes periódus alatti hőfelvételéről?

2012 máj

- A) A gáz által felvett hő nagyobb, mint a leadott hő.
- B) A gáz által felvett hő egyenlő a leadott hővel.
- C) A gáz által felvett hő kisebb, mint a leadott hő.

T8. Egy hőerőgép a javítása után minden ciklusban kétszer annyi hőt vesz fel a kazánból és kétszer annyi hőt ad le a hűtőnek, mint a javítás előtt. Hogyan változott meg a hőerőgép hatásfoka?

- A) A hatásfok a négyszeresére nőtt.
- B) A hatásfok a kétszeresére nőtt.
- C) A hatásfok változatlan maradt.
- D) A hatásfok a felére csökkent.

T 2023 máj T2

EXTRA FELADAT:

Egy mólnyi mennyiségű egyatomos ideális gázzal hőerőgépet készítünk. A gázzal a mellékelt p - V diagramon ábrázolt ABCD körfolyamatot hajtjuk végre. Tudjuk, hogy $T_A = 300$ K, $p_A = 2 \cdot 10^5$ Pa, $T_C = 1200$ K, $p_C = 4 \cdot 10^5$ Pa.

- Mekkora V_A és V_C ?
- Mekkora T_B és T_D ?
- Mekkora a gáz által végzett összes munka a körfolyamat során?
- Mekkora a gép hatásfoka?

2015 okt

